

Stefan Sokołowski

JĘZYKI FORMALNE I METODY KOMPILACJI

wykład 13

**Inst. Informatyki Stosowanej, ANS
Elbląg, 2025/2026**

Automatyczna konstrukcja translatorów

Automatyczna konstrukcja translatorów

GRAMATYKA $\longrightarrow$ **PARSER**

Automatyczna konstrukcja translatorów

GRAMATYKA $\longrightarrow$ **PARSER**

— to da się zrobić automatycznie

Automatyczna konstrukcja translatorów

GRAMATYKA $\longrightarrow$ **PARSER**

— to da się zrobić automatycznie

GENEROWANIE PRZEKŁADU

— z tym jest większy problem

Automatyczna konstrukcja translatorów

GRAMATYKA $\longrightarrow$ **PARSER**

— to da się zrobić automatycznie

GENEROWANIE PRZEKŁADU

— z tym jest większy problem, bo skąd system automatyczny ma wiedzieć, jakie znaczenie chcemy nadać składni?

Automatyczna konstrukcja translatorów

GRAMATYKA $\longrightarrow$ **PARSER**

— to da się zrobić automatycznie

GENEROWANIE PRZEKŁADU

— z tym jest większy problem, bo skąd system automatyczny ma wiedzieć, jakie znaczenie chcemy nadać składni?

Nadajemy znaczenie każdej **produkcji** z gramatyki osobno

Automatyczna konstrukcja translatorów

GRAMATYKA $\longrightarrow$ PARSER

— to da się zrobić automatycznie

GENEROWANIE PRZEKŁADU

— z tym jest większy problem, bo skąd system automatyczny ma wiedzieć, jakie znaczenie chcemy nadać składni?

Nadajemy znaczenie każdej **produkcji** z gramatyki osobno — piszemy, co ma się dzieć, kiedy parser dokonuje odpowiadającej jej **redukcji**.

Automatyczna konstrukcja translatorów

GRAMATYKA $\longrightarrow$ **PARSER**

— to da się zrobić automatycznie

GENEROWANIE PRZEKŁADU

— z tym jest większy problem, bo skąd system automatyczny ma wiedzieć, jakie znaczenie chcemy nadać składni?

Nadajemy znaczenie każdej **produkcji** z gramatyki osobno — piszemy, co ma się dziać, kiedy parser dokonuje odpowiadającej jej **redukcji**.

narzędzie: GRAMATYKA *ATRYBUTOWA*

Gramatyki atrybutowe

Gramatyka atrybutowa — gramatyka bezkontekstowa wzbogacona o

- *atrybuty* symboli w drzewie wyvodu (terminali i nieterminali)

Gramatyki atrybutowe

Gramatyka atrybutowa — gramatyka bezkontekstowa wzbogacona o

- *atrybuty* symboli w drzewie wyvodu (terminali i nieterminali); atrybuty mogą mieć wartości

Gramatyki atrybutowe

Gramatyka atrybutowa — gramatyka bezkontekstowa wzbogacona o

- ***atrybuty*** symboli w drzewie wyvodu (terminali i nieterminali); atrybuty mogą mieć wartości;
- ***funkcje obliczające*** wartości atrybutów.

Gramatyki atrybutowe

Gramatyka atrybutowa — gramatyka bezkontekstowa wzbogacona o

- **atrybuty** symboli w drzewie wyvodu (terminali i nieterminali); atrybuty mogą mieć wartości;
- **funkcje obliczające** wartości atrybutów.

atrybut **syntetyzowany**:
z dzieci do rodziców

Gramatyki atrybutowe

Gramatyka atrybutowa — gramatyka bezkontekstowa wzbogacona o

- **atrybuty** symboli w drzewie wyvodu (terminali i nieterminali); atrybuty mogą mieć wartości;
- **funkcje obliczające** wartości atrybutów.

atrybut **syntetyzowany**:
z dzieci do rodziców

atrybut **dziedziczony**:
z rodziców do dzieci

Gramatyki atrybutowe

Przykład: język $\{a^n b^n c^n \mid n \geq 0\}$

Gramatyki atrybutowe

Przykład: język $\{a^n b^n c^n \mid n \geq 0\}$ —

nie daje się opisać gramatyką bezkontekstową

Gramatyki atrybutowe

Przykład: język $\{a^n b^n c^n \mid n \geq 0\}$ —

nie daje się opisać gramatyką bezkontekstową;
daje się opisać gramatyką atrybutową.

Gramatyki atrybutowe

Przykład: język $\{a^n b^n c^n \mid n \geq 0\}$ —

nie daje się opisać gramatyką bezkontekstową;
daje się opisać gramatyką atrybutową.

```
⟨słowo⟩ ::= ⟨część_a⟩⟨część_b⟩⟨część_c⟩  
⟨część_a⟩ ::= λ  
           | ⟨część_a⟩a  
⟨część_b⟩ ::= λ  
           | ⟨część_b⟩b  
⟨część_c⟩ ::= λ  
           | ⟨część_c⟩c
```

Gramatyki atrybutowe

Przykład: język $\{a^n b^n c^n \mid n \geq 0\}$ —

nie daje się opisać gramatyką bezkontekstową;
daje się opisać gramatyką atrybutową.

```

⟨słowo⟩ ::= ⟨część_a⟩⟨część_b⟩⟨część_c⟩
⟨część_a⟩ ::= λ
              | ⟨część_a⟩a
⟨część_b⟩ ::= λ
              | ⟨część_b⟩b
⟨część_c⟩ ::= λ
              | ⟨część_c⟩c

```

W zwykłej gramatyce bezkontekstowej nie ma jak sprawdzić, czy długości tych trzech części są równe.

Gramatyki atrybutowe

Przykład: język $\{a^n b^n c^n \mid n \geq 0\}$ —

nie daje się opisać gramatyką bezkontekstową;
daje się opisać gramatyką atrybutową.

```

⟨słowo⟩ ::= ⟨część_a⟩⟨część_b⟩⟨część_c⟩
⟨część_a⟩ ::= λ
              | ⟨część_a⟩a
⟨część_b⟩ ::= λ
              | ⟨część_b⟩b
⟨część_c⟩ ::= λ
              | ⟨część_c⟩c
  
```

W zwykłej gramatyce bezkontekstowej nie ma jak sprawdzić, czy długości tych trzech części są równe.

Należy wzbogacić gramatykę o:

- dla każdego nieterminalu $\langle \text{część\_x} \rangle$ w drzewie wywodu — atrybut liczący, ile jest pod nim terminali x

Gramatyki atrybutowe

Przykład: język $\{a^n b^n c^n \mid n \geq 0\}$ —

nie daje się opisać gramatyką bezkontekstową;
daje się opisać gramatyką atrybutową.

```

⟨słowo⟩ ::= ⟨część_a⟩⟨część_b⟩⟨część_c⟩
⟨część_a⟩ ::= λ
              | ⟨część_a⟩a
⟨część_b⟩ ::= λ
              | ⟨część_b⟩b
⟨część_c⟩ ::= λ
              | ⟨część_c⟩c

```

W zwykłej gramatyce bezkontekstowej nie ma jak sprawdzić, czy długości tych trzech części są równe.

Należy wzbogacić gramatykę o:

- dla każdego nieterminalu $\langle \text{część}_x \rangle$ w drzewie wyvodu — atrybut liczący, ile jest pod nim terminali x
- w korzeniu — predykat sprawdzający równość tych atrybutów

Gramatyki atrybutowe

Do nieterminali dodajemy atrybut **syntetyzowany** (od dzieci do rodziców)
ile
liczący litery w poddrzewie poniżej tego nieterminalu.

Gramatyki atrybutowe

Do nieterminali dodajemy atrybut **syntetyzowany** (od dzieci do rodziców)
ile

liczący litery w poddrzewie poniżej tego nieterminalu.

Wzbogacenia produkcji gramatycznych:

$\langle \text{część\_a} \rangle \rightarrow \lambda$

Gramatyki atrybutowe

Do nieterminali dodajemy atrybut **syntetyzowany** (od dzieci do rodziców)
ile

liczący litery w poddrzewie poniżej tego nieterminalu.

Wzbogacenia produkcji gramatycznych:

$\langle \text{część\_a} \rangle \rightarrow \lambda$

$\langle \text{część\_a} \rangle$

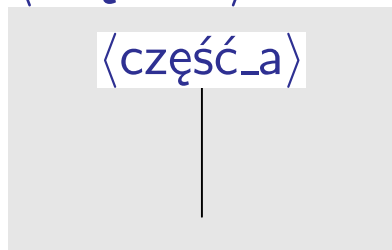

Gramatyki atrybutowe

Do nieterminali dodajemy atrybut **syntetyzowany** (od dzieci do rodziców)
ile

liczący litery w poddrzewie poniżej tego nieterminalu.
 Wzbogacenia produkcji gramatycznych:

$\langle \text{część\_a} \rangle \rightarrow \lambda$

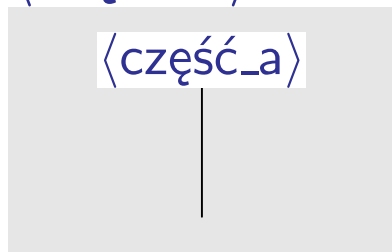

$\langle \text{część\_a} \rangle . \textit{ile} \leftarrow 0$

Gramatyki atrybutowe

Do nieterminali dodajemy atrybut **syntetyzowany** (od dzieci do rodziców)
ile

liczący litery w poddrzewie poniżej tego nieterminalu.
Wzbogacenia produkcji gramatycznych:

$$\langle \text{część\_a} \rangle \rightarrow \lambda$$

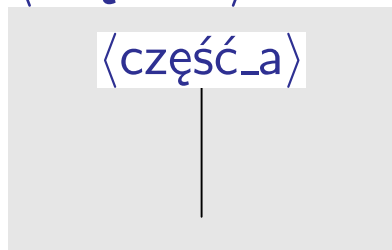
$$\langle \text{część\_a} \rangle . \textit{ile} \leftarrow 0$$

$$\langle \text{część\_a} \rangle \rightarrow \langle \text{część\_a} \rangle \textit{a}$$

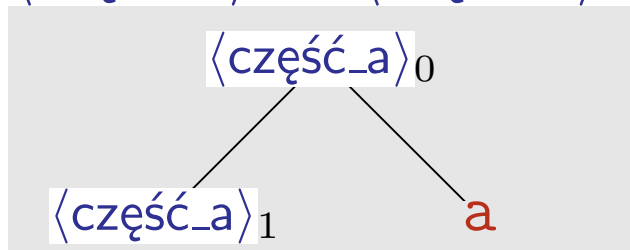
Gramatyki atrybutowe

Do nieterminali dodajemy atrybut **syntetyzowany** (od dzieci do rodziców)
ile

liczący litery w poddrzewie poniżej tego nieterminalu.
Wzbogacenia produkcji gramatycznych:

$$\langle \text{część\_a} \rangle \rightarrow \lambda$$

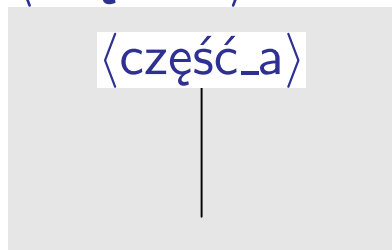
$$\langle \text{część\_a} \rangle. \textit{ile} \leftarrow 0$$

$$\langle \text{część\_a} \rangle \rightarrow \langle \text{część\_a} \rangle a$$

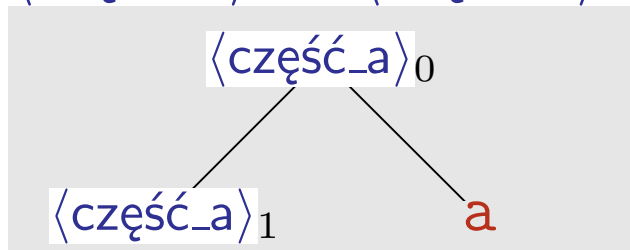
Gramatyki atrybutowe

Do nieterminali dodajemy atrybut **syntetyzowany** (od dzieci do rodziców)
ile

liczący litery w poddrzewie poniżej tego nieterminalu.
Wzbogacenia produkcji gramatycznych:

$$\langle \text{część\_a} \rangle \rightarrow \lambda$$

$$\langle \text{część\_a} \rangle.ile \leftarrow 0$$

$$\langle \text{część\_a} \rangle \rightarrow \langle \text{część\_a} \rangle a$$

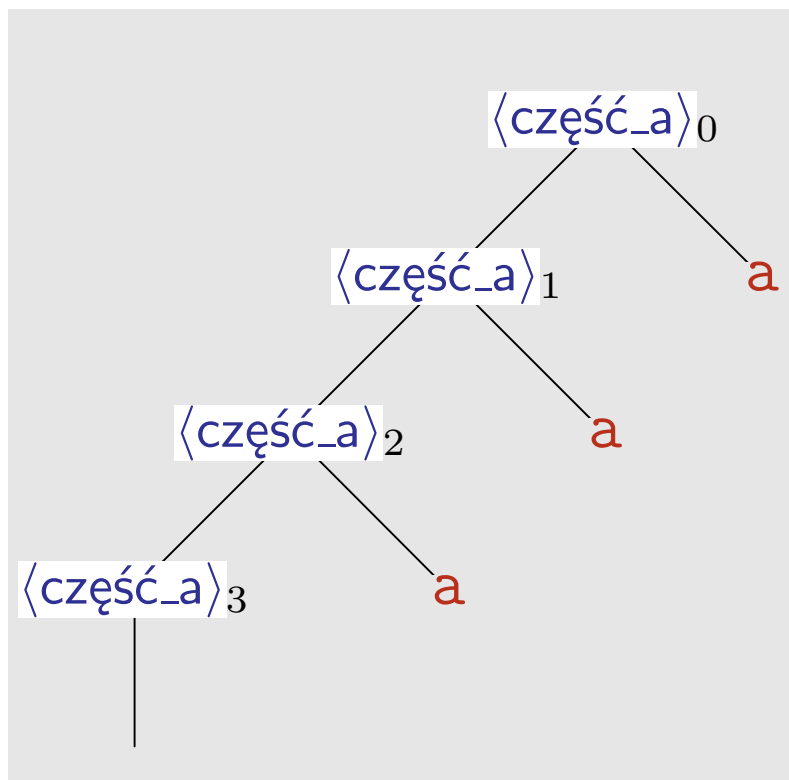
$$\langle \text{część\_a} \rangle_0.ile \leftarrow \langle \text{część\_a} \rangle_1.ile + 1$$

Gramatyki atrybutowe

Funkcje obliczające powodują propagowanie wartości atrybutu po drzewie wyvodu

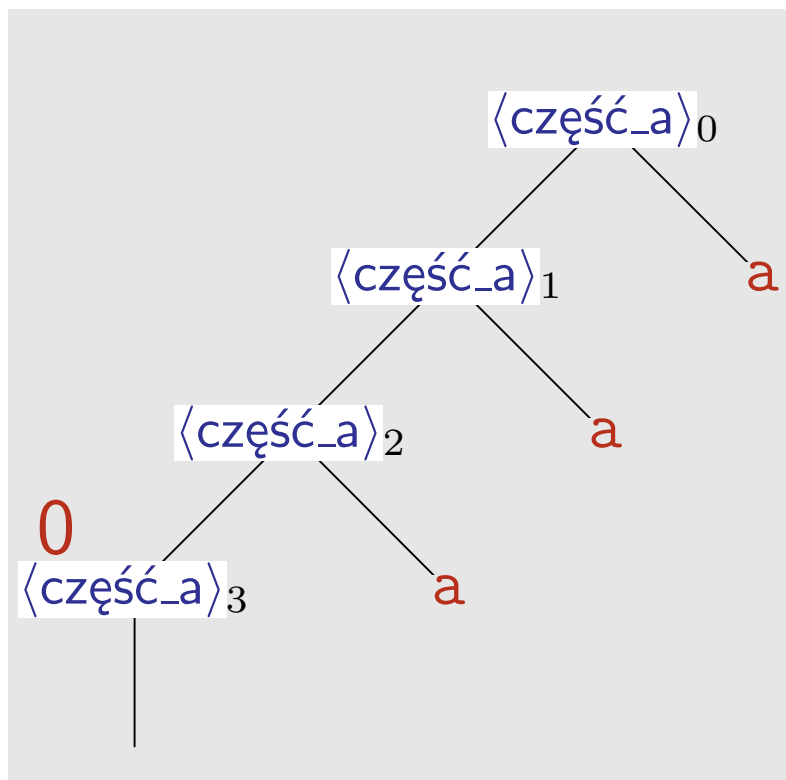
Gramatyki atrybutowe

Funkcje obliczające powodują propagowanie wartości atrybutu po drzewie wywodu:

Gramatyki atrybutowe

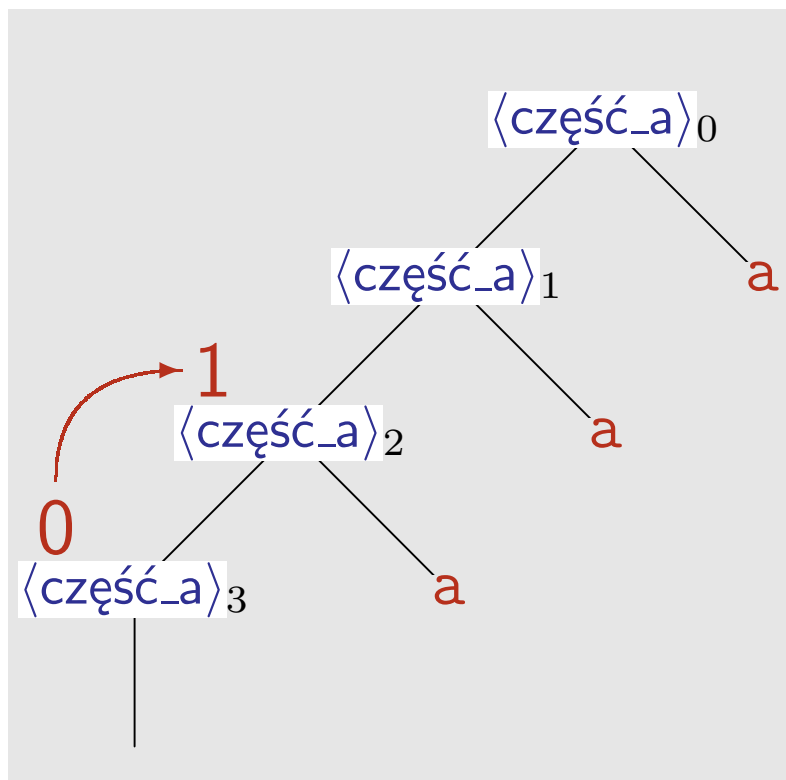
Funkcje obliczające powodują propagowanie wartości atrybutu po drzewie wyvodu:

$$\langle \text{część\_a} \rangle . \textit{ile} \leftarrow 0$$

Gramatyki atrybutowe

Funkcje obliczające powodują propagowanie wartości atrybutu po drzewie wyvodu:

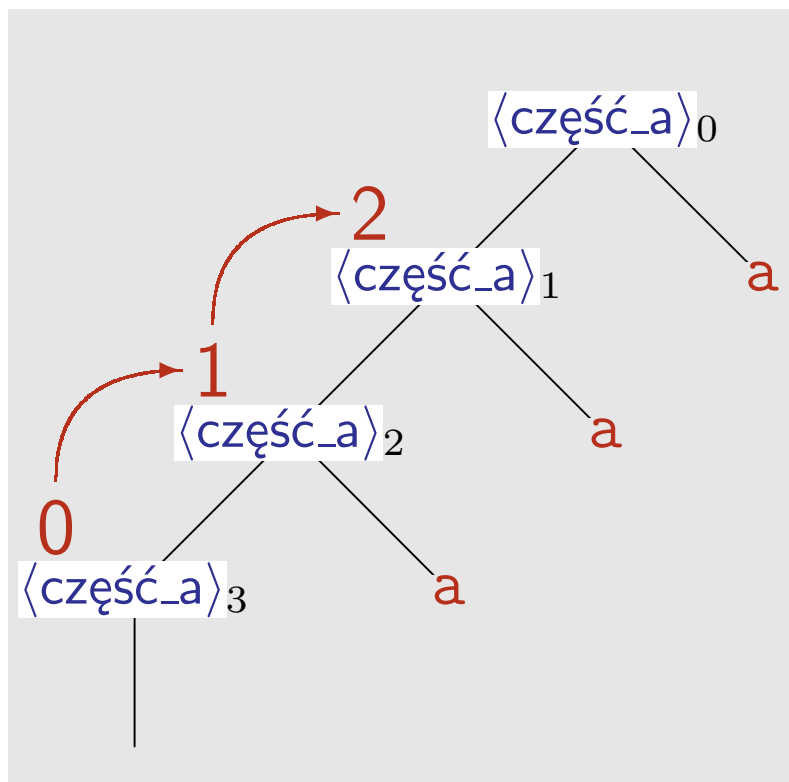

$$\langle \text{część\_a} \rangle_0.\textit{ile} \leftarrow \langle \text{część\_a} \rangle_1.\textit{ile} + 1$$

$$\langle \text{część\_a} \rangle.\textit{ile} \leftarrow 0$$

Gramatyki atrybutowe

Funkcje obliczające powodują propagowanie wartości atrybutu po drzewie wyvodu:

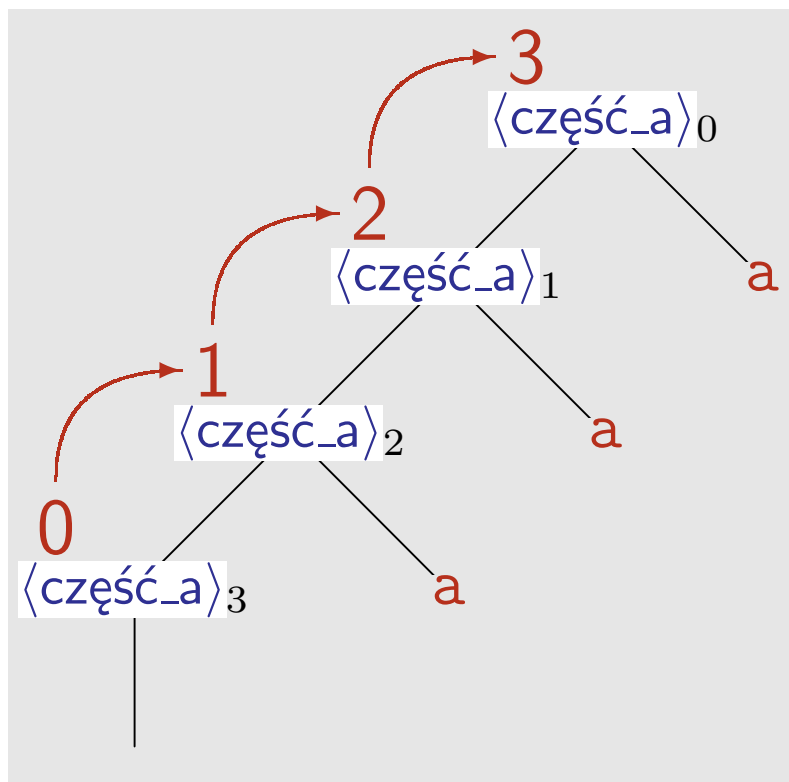

$$\langle \text{część\_a} \rangle_0.\textit{ile} \leftarrow \langle \text{część\_a} \rangle_1.\textit{ile} + 1$$

$$\langle \text{część\_a} \rangle.\textit{ile} \leftarrow 0$$

Gramatyki atrybutowe

Funkcje obliczające powodują propagowanie wartości atrybutu po drzewie wywodu:

$$\langle \text{część\_a} \rangle_0.\textit{ile} \leftarrow \langle \text{część\_a} \rangle_1.\textit{ile} + 1$$

$$\langle \text{część\_a} \rangle.\textit{ile} \leftarrow 0$$

Gramatyki atrybutowe

W korzeniu predykat sprawdzający, czy długości równe

Gramatyki atrybutowe

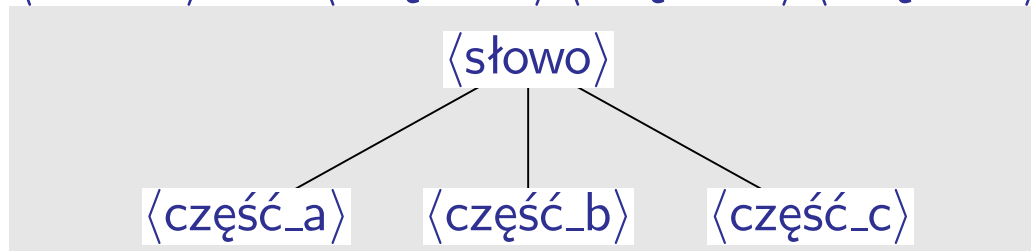
W korzeniu predykat sprawdzający, czy długości równe:

$$\langle \text{słowo} \rangle \rightarrow \langle \text{część\_a} \rangle \langle \text{część\_b} \rangle \langle \text{część\_c} \rangle$$

Gramatyki atrybutowe

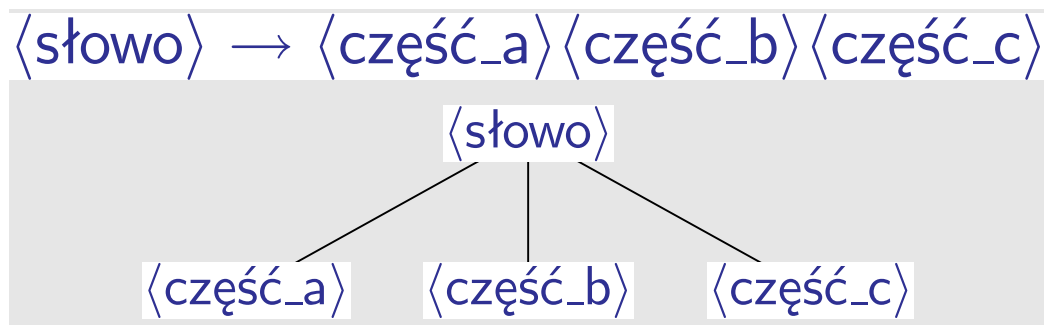
W korzeniu predykat sprawdzający, czy długości równe:

$\langle \text{słowo} \rangle \rightarrow \langle \text{część\_a} \rangle \langle \text{część\_b} \rangle \langle \text{część\_c} \rangle$

Gramatyki atrybutowe

W korzeniu predykat sprawdzający, czy długości równe:

Czy $\langle \text{część\_a} \rangle.\text{ile} = \langle \text{część\_b} \rangle.\text{ile}$
 $= \langle \text{część\_c} \rangle.\text{ile} ?$

Kompilator kompilatorów

Kompilator kompilatorów

P
R
E
K
U
R
S
O
R

YACC

*Yet Another
Compiler Compiler*

Kompilator kompilatorów

P
R
E
K
U
R
S
O
R

YACC
*Yet Another
Compiler Compiler*

BISON
www.gnu.org/software/bison

B
I
S
O
N

Kompilator kompilatorów

P
R
E
K
U
R
S
O
R

YACC

*Yet Another
Compiler Compiler*

BISON

www.gnu.org/software/bison
stosuje atrybuty **syntetyzowane**
(od liści do korzenia)

B
I
S
O
N

Kompilator kompilatorów

P
R
E
K
U
R
S
O
R

YACC

*Yet Another
Compiler Compiler*

BISON

www.gnu.org/software/bison
stosuje atrybuty **syntetyzowane**
(od liści do korzenia)

B
I
S
O
N

Kompilator kompilatorów

P
R
E
K
U
R
S
O
R**YACC***Yet Another
Compiler Compiler***BISON**

www.gnu.org/software/bison
stosuje atrybuty **syntetyzowane**
(od liści do korzenia)

B
I
S
O
N

Kompilator kompilatorów

P
R
E
K
U
R
S
O
R**YACC***Yet Another
Compiler Compiler***BISON**

www.gnu.org/software/bison
stosuje atrybuty **syntetyzowane**
(od liści do korzenia)

B
I
S
O
N

Działanie BISONa — rozpoznawanie $a^n b^n c^n$

```
slowo:  czesc_a czesc_b czesc_c '.'
```

```
    { if ($1 == $2 && $1 == $3) printf("\n  NALEZY.\n\n");
```

```
      else printf("\n  NIE NALEZY.\n\n");
```

```
      exit(1);
```

```
    } ;
```

```
czesc_a:  /* puste */  { $$ = 0; }
```

```
        |  czesc_a 'a'  { $$ = $1+1; } ;
```

```
czesc_b:  /* puste */  { $$ = 0; }
```

```
        |  czesc_b 'b'  { $$ = $1+1; } ;
```

```
czesc_c:  /* puste */  { $$ = 0; }
```

```
        |  czesc_c 'c'  { $$ = $1+1; } ;
```

Działanie BISONa — rozpoznawanie $a^n b^n c^n$

```
slovo:  czesc_a czesc_b czesc_c '.'
```

```
{ if ($1 == $2 && $1 == $3) printf("\n  NALEZY.\n\n");
  else printf("\n  NIE NALEZY.\n\n");
  exit(1);
} ;
```

```
czesc_a:  /* puste */ { $$ = 0; }
          | czesc_a 'a' { $$ = $1+1; } ;

czesc_b:  /* puste */ { $$ = 0; }
          | czesc_b 'b' { $$ = $1+1; } ;

czesc_c:  /* puste */ { $$ = 0; }
          | czesc_c 'c' { $$ = $1+1; } ;
```

— gramatyka

Działanie BISONa — rozpoznawanie $a^n b^n c^n$

```
slovo:  czesc_a czesc_b czesc_c '.'
```

```
{ if ($1 == $2 && $1 == $3) printf("\n  NALEZY.\n\n");
  else printf("\n  NIE NALEZY.\n\n");
  exit(1);
} ;
```

```
czesc_a:  /* puste */
          |  czesc_a 'a'
```

```
czesc_b:  /* puste */
          |  czesc_b 'b'
```

```
czesc_c:  /* puste */
          |  czesc_c 'c'
```

```
{ $$ = 0; }
{ $$ = $1+1; } ;
```

```
{ $$ = 0; }
{ $$ = $1+1; } ;
```

```
{ $$ = 0; }
{ $$ = $1+1; } ;
```

 — gramatyka

 — działania na atrybutach

Działanie BISONa — rozpoznawanie $a^n b^n c^n$

```
slovo:  czesc_a czesc_b czesc_c '.'
```

```
{ if ($1 == $2 && $1 == $3) printf("\n  NALEZY.\n\n");
  else printf("\n  NIE NALEZY.\n\n");
  exit(1);
} ;
```

```
czesc_a:  /* puste */
          |  czesc_a 'a'
```

```
czesc_b:  /* puste */
          |  czesc_b 'b'
```

```
czesc_c:  /* puste */
          |  czesc_c 'c'
```

```
{ $$ = 0; }
{ $$ = $1+1; } ;
```

```
{ $$ = 0; }
{ $$ = $1+1; } ;
```

```
{ $$ = 0; }
{ $$ = $1+1; } ;
```

 — gramatyka

 — działania na atrybutach

Działanie BISONa — przetwarzanie

plik z gramatyką aabbcc.y :

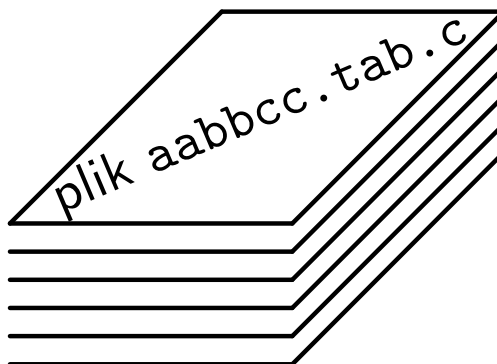
```
słowo: czesc_a czesc_b czesc_c '.' { ... }  
czesc_a: /* puste */ { ... }  
...
```

Działanie BISONa — przetwarzanie

plik z gramatyką aabbcc.y :

```
slovo: czesc_a czesc_b czesc_c '.' { ... }  
czesc_a: /* puste */ { ... }  
...
```

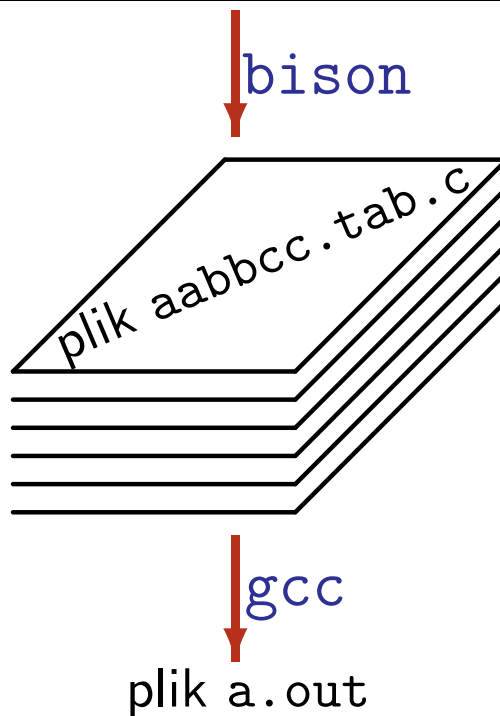
bison

Działanie BISONa — przetwarzanie

plik z gramatyką aabbcc.y :

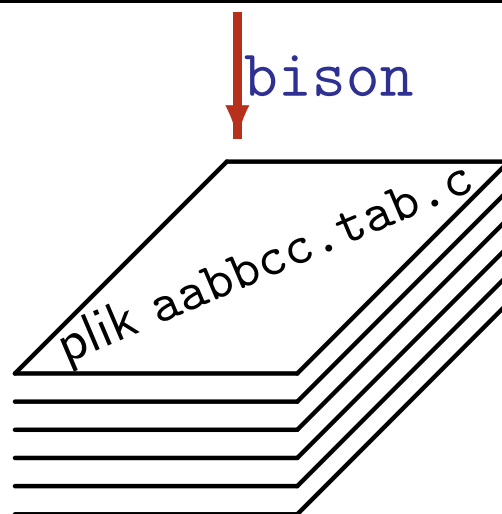
```
slowo: czesc_a czesc_b czesc_c '.' { ... }  
czesc_a: /* puste */ { ... }  
...
```


Działanie BISONa — przetwarzanie

plik z gramatyką aabbcc.y :

```
slowo: czesc_a czesc_b czesc_c '.' { ... }  
czesc_a: /* puste */ { ... }  
...
```


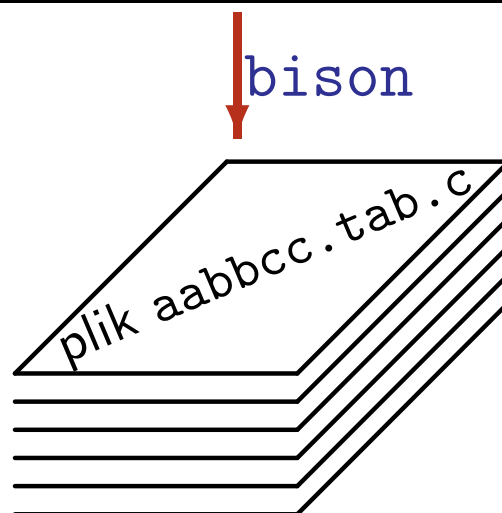
plik a.out

wejście

Działanie BISONa — przetwarzanie

plik z gramatyką aabbcc.y :

```
slowo: czesc_a czesc_b czesc_c '.' { ... }  
czesc_a: /* puste */ { ... }  
...
```


wejście

wyjście

Przykład: kalkulator

$\langle \text{program} \rangle ::= \langle \text{komendy} \rangle .$

$\langle \text{komendy} \rangle ::=$
                                   (puste)
                                    $\langle \text{komendy} \rangle \langle \text{komenda} \rangle$

$\langle \text{komenda} \rangle ::=$
                                    $\langle \text{zmienna} \rangle = \langle \text{wyrażenie} \rangle ;$
                                    $\langle \text{wyrażenie} \rangle ;$

$\langle \text{wyrażenie} \rangle ::=$
                                    $\langle \text{składnik} \rangle \mid - \langle \text{składnik} \rangle$
                                    $\langle \text{wyrażenie} \rangle + \langle \text{składnik} \rangle \mid \langle \text{wyrażenie} \rangle - \langle \text{składnik} \rangle$

$\langle \text{składnik} \rangle ::=$
                                    $\langle \text{potega} \rangle \mid \langle \text{składnik} \rangle * \langle \text{potega} \rangle$
                                    $\langle \text{składnik} \rangle / \langle \text{potega} \rangle$

$\langle \text{potega} \rangle ::= \langle \text{podstawa} \rangle \mid \langle \text{podstawa} \rangle ^ \langle \text{potega} \rangle$

$\langle \text{podstawa} \rangle ::= \langle \text{liczba} \rangle \mid \langle \text{zmienna} \rangle \mid (\langle \text{wyrażenie} \rangle)$

$\langle \text{liczba} \rangle ::= \dots$

$\langle \text{zmienna} \rangle ::= \dots$

Przykład: kalkulator

$\langle \text{program} \rangle ::= \langle \text{komendy} \rangle .$

$\langle \text{komendy} \rangle ::=$
                                   (puste)
                                    $\langle \text{komendy} \rangle \langle \text{komenda} \rangle$

$\langle \text{komenda} \rangle ::=$
                                    $\langle \text{zmienna} \rangle = \langle \text{wyrażenie} \rangle ;$
                                    $\langle \text{wyrażenie} \rangle ;$

$\langle \text{wyrażenie} \rangle ::=$
                                    $\langle \text{składnik} \rangle \mid - \langle \text{składnik} \rangle$
                                    $\langle \text{wyrażenie} \rangle + \langle \text{składnik} \rangle \mid \langle \text{wyrażenie} \rangle - \langle \text{składnik} \rangle$

$\langle \text{składnik} \rangle ::=$
                                    $\langle \text{potega} \rangle \mid \langle \text{składnik} \rangle * \langle \text{potega} \rangle$
                                    $\langle \text{składnik} \rangle / \langle \text{potega} \rangle$

$\langle \text{potega} \rangle ::= \langle \text{podstawa} \rangle \mid \langle \text{podstawa} \rangle ^ \langle \text{potega} \rangle$

$\langle \text{podstawa} \rangle ::= \langle \text{liczba} \rangle \mid \langle \text{zmienna} \rangle \mid (\langle \text{wyrażenie} \rangle)$

$\langle \text{liczba} \rangle ::= \dots$

$\langle \text{zmienna} \rangle ::= \dots$

← $\left\{ \begin{array}{l} \$\$ = \text{numer zmiennej:} \\ a == 0 \\ b == 1 \\ \dots \end{array} \right\}$

Przykład: kalkulator

$\langle \text{program} \rangle ::= \langle \text{komendy} \rangle .$

$\langle \text{komendy} \rangle ::=$
                                   (puste)
                                    $\langle \text{komendy} \rangle \langle \text{komenda} \rangle$

$\langle \text{komenda} \rangle ::= \langle \text{zmienna} \rangle = \langle \text{wyrażenie} \rangle ; \quad \leftarrow \{ \text{pamięć}[\$1] = \$3; \}$
                                    $\langle \text{wyrażenie} \rangle ;$

$\langle \text{wyrażenie} \rangle ::= \langle \text{składnik} \rangle \mid - \langle \text{składnik} \rangle$
                                    $\langle \text{wyrażenie} \rangle + \langle \text{składnik} \rangle \mid \langle \text{wyrażenie} \rangle - \langle \text{składnik} \rangle$

$\langle \text{składnik} \rangle ::= \langle \text{potega} \rangle \mid \langle \text{składnik} \rangle * \langle \text{potega} \rangle$
                                    $\langle \text{składnik} \rangle / \langle \text{potega} \rangle$

$\langle \text{potega} \rangle ::= \langle \text{podstawa} \rangle \mid \langle \text{podstawa} \rangle ^ \langle \text{potega} \rangle$

$\langle \text{podstawa} \rangle ::= \langle \text{liczba} \rangle \mid \langle \text{zmienna} \rangle \mid (\langle \text{wyrażenie} \rangle)$

$\langle \text{liczba} \rangle ::= \dots$

$\langle \text{zmienna} \rangle ::= \dots$

$\left\{ \begin{array}{l} \$\$ = \text{numer zmiennej:} \\ a == 0 \\ b == 1 \\ \dots \end{array} \right\}$

$\langle \text{liczba} \rangle ::= \dots$
 $\langle \text{zmienna} \rangle ::= \dots$

← {

 $\$ \$ = \text{numer zmiennej:}$

 $a == 0$

 $b == 1$

 $\dots$
 }

Przykład: kalkulator

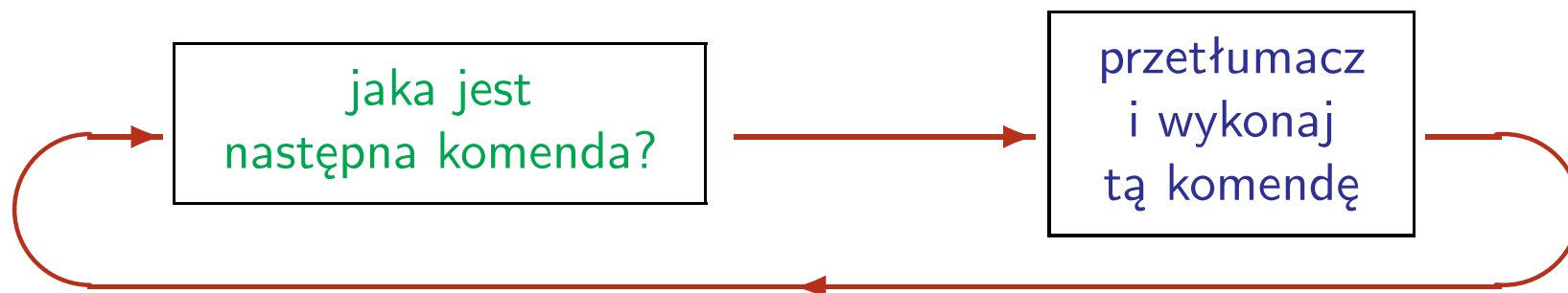
$\langle \text{program} \rangle ::= \langle \text{komendy} \rangle .$
 $\langle \text{komendy} \rangle ::=$
     | $\langle \text{komendy} \rangle \langle \text{komenda} \rangle$
 $\langle \text{komenda} \rangle ::= \langle \text{zmienna} \rangle = \langle \text{wyrażenie} \rangle ; \quad \leftarrow \{ \text{pamięć}[\$1] = \$3; \}$
     | $\langle \text{wyrażenie} \rangle ;$
 $\langle \text{wyrażenie} \rangle ::= \langle \text{składnik} \rangle \mid - \langle \text{składnik} \rangle$
     | $\langle \text{wyrażenie} \rangle + \langle \text{składnik} \rangle \mid \langle \text{wyrażenie} \rangle - \langle \text{składnik} \rangle$
 $\langle \text{składnik} \rangle ::= \langle \text{potega} \rangle \mid \langle \text{składnik} \rangle * \langle \text{potega} \rangle$
     | $\langle \text{składnik} \rangle / \langle \text{potega} \rangle$
 $\langle \text{potega} \rangle ::= \langle \text{podstawa} \rangle \mid \langle \text{podstawa} \rangle ^ \langle \text{potega} \rangle \quad \leftarrow \{ \$\$ = \text{pamięć}[\$1]; \}$
 $\langle \text{podstawa} \rangle ::= \langle \text{liczba} \rangle \mid \langle \text{zmienna} \rangle \mid (\langle \text{wyrażenie} \rangle)$
 $\langle \text{liczba} \rangle ::= \dots$
 $\langle \text{zmienna} \rangle ::= \dots \quad \leftarrow \left\{ \begin{array}{l} \$\$ = \text{numer zmiennej:} \\ a == 0 \\ b == 1 \\ \dots \end{array} \right\}$

Interpretacja a kompilacja

Interpreter — superprogram wykonujący poszczególne komendy programu jedna za drugą

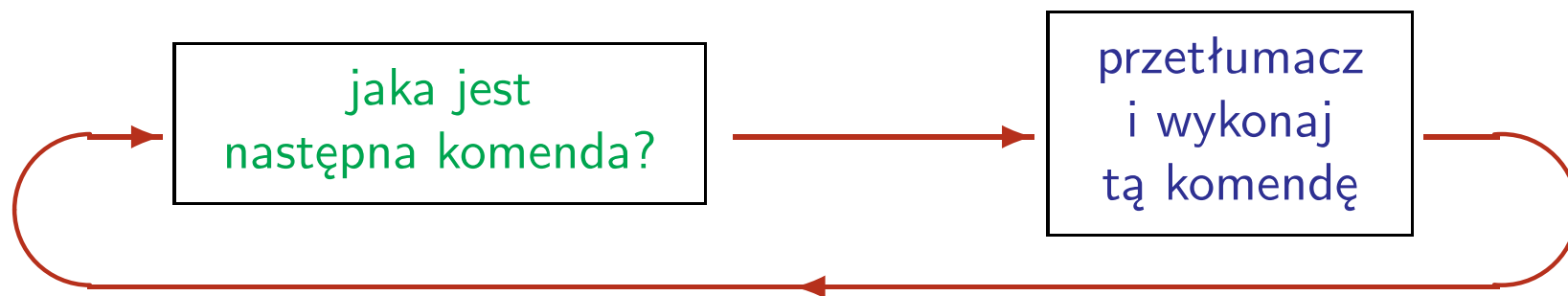
Interpretacja a kompilacja

Interpreter — superprogram wykonujący poszczególne komendy programu jedna za drugą:

Interpretacja a kompilacja

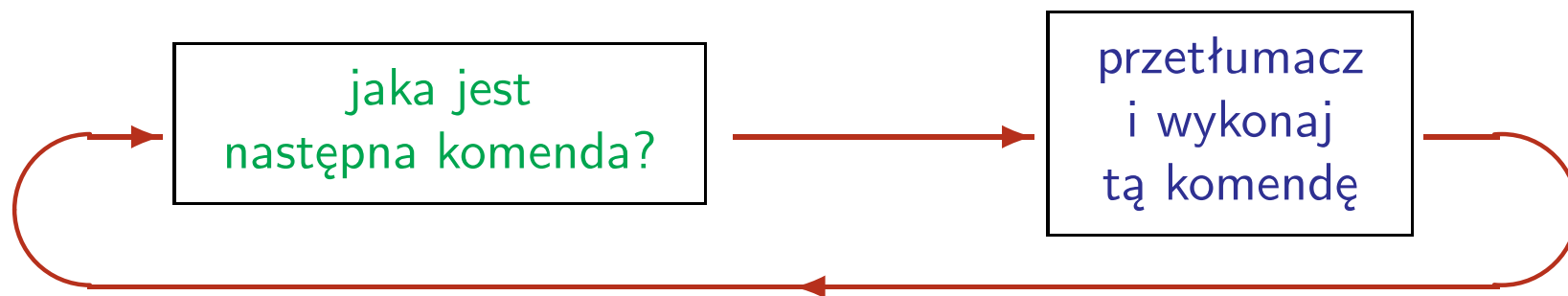
Interpreter — superprogram wykonujący poszczególne komendy programu jedna za drugą:

Skutek: wynik obliczenia.

Interpretacja a kompilacja

Interpreter — superprogram wykonujący poszczególne komendy programu jedna za drugą:

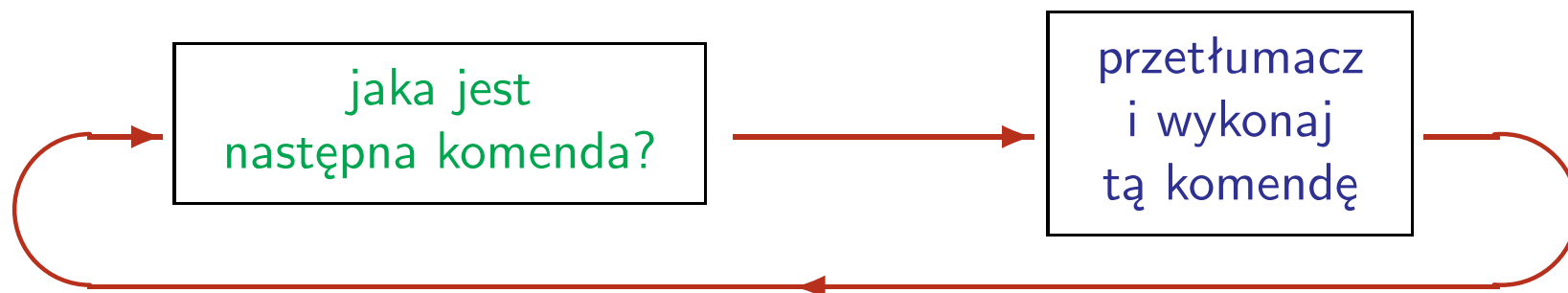

Skutek: wynik obliczenia.

Kompilator — superprogram tłumaczący cały program na język wewnętrzny, przygotowujący go do wykonania

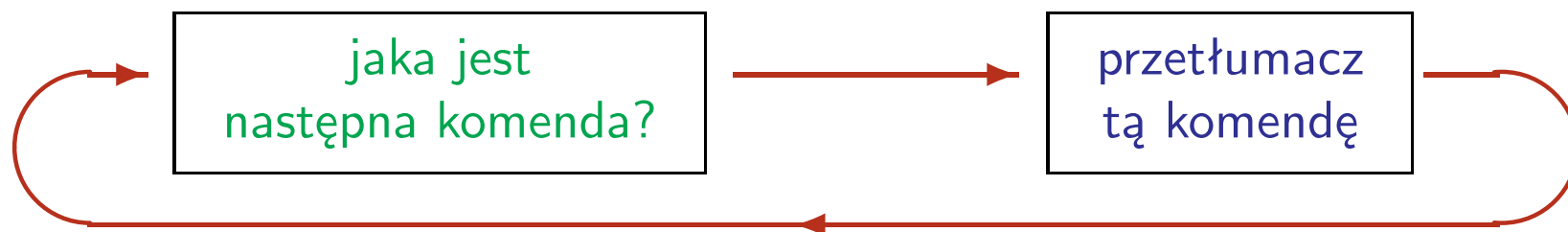
Interpretacja a kompilacja

Interpreter — superprogram wykonujący poszczególne komendy programu jedna za drugą:

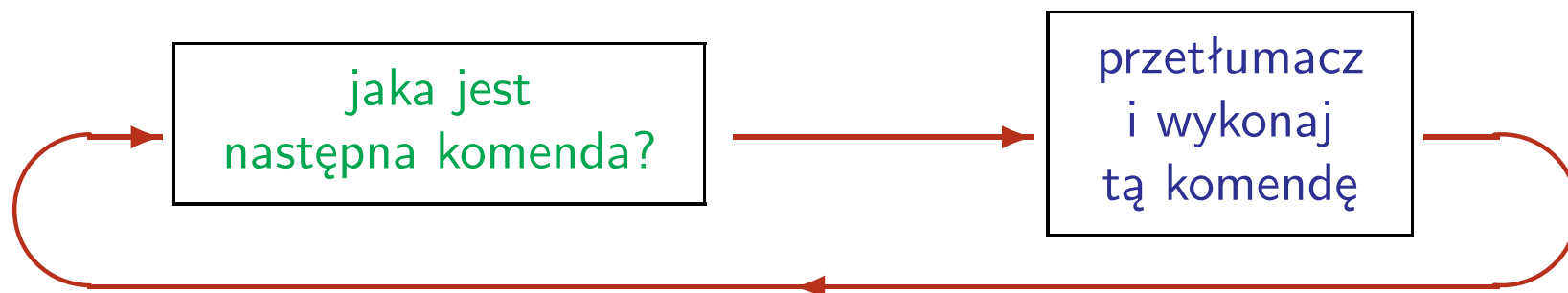
Skutek: wynik obliczenia.

Kompilator — superprogram tłumaczący cały program na język wewnętrzny, przygotowujący go do wykonania:

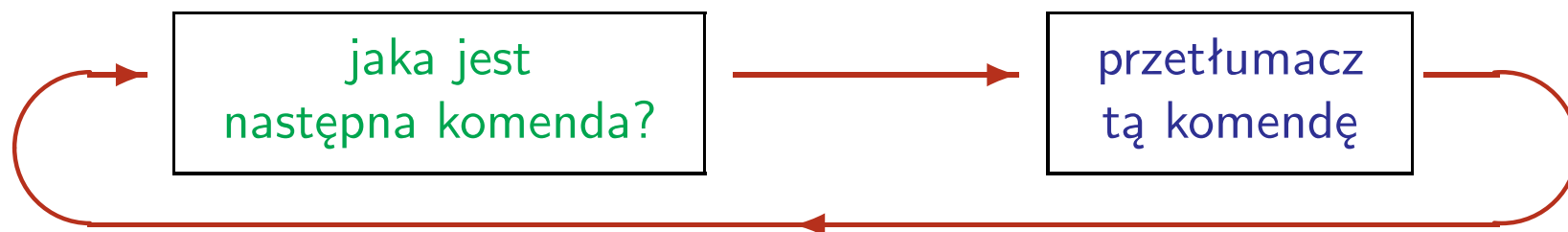
Interpretacja a kompilacja

Interpreter — superprogram wykonujący poszczególne komendy programu jedna za drugą:

Skutek: wynik obliczenia.

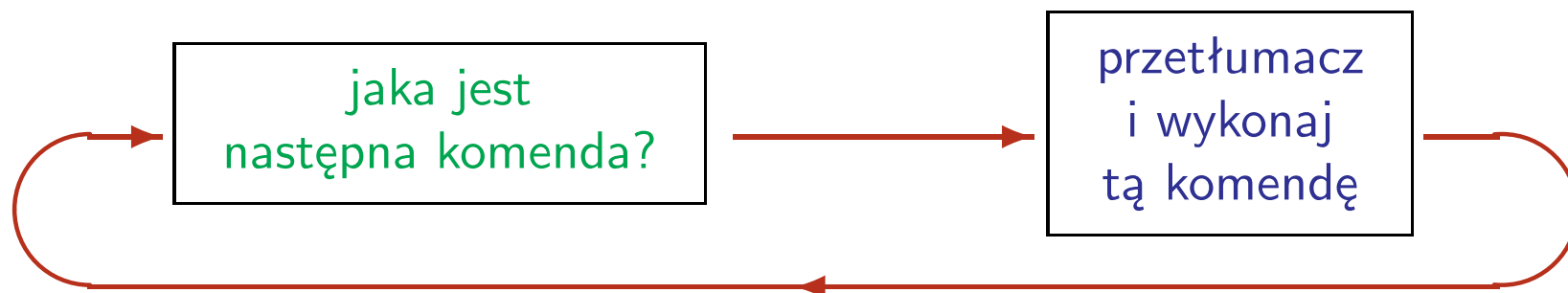
Kompilator — superprogram tłumaczący cały program na język wewnętrzny, przygotowujący go do wykonania:

Skutek: program w języku wewnętrznym gotowy do wykonania:

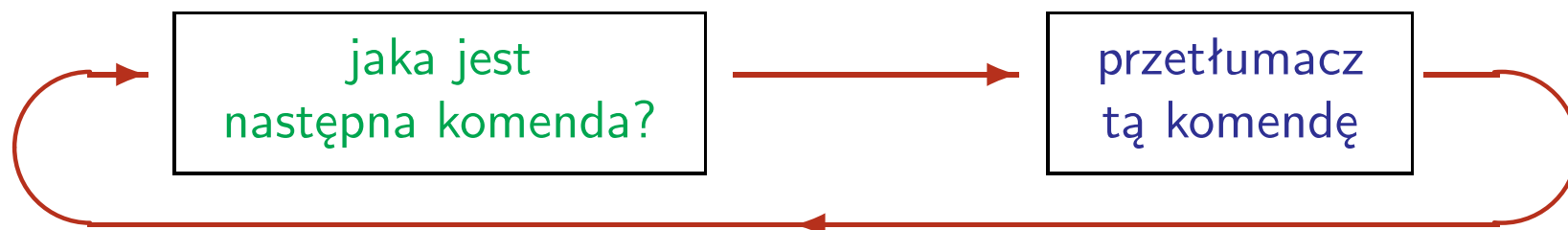
Interpretacja a kompilacja

Interpreter — superprogram wykonujący poszczególne komendy programu jedna za drugą:

Skutek: wynik obliczenia.

Kompilator — superprogram tłumaczący cały program na język wewnętrzny, przygotowujący go do wykonania:

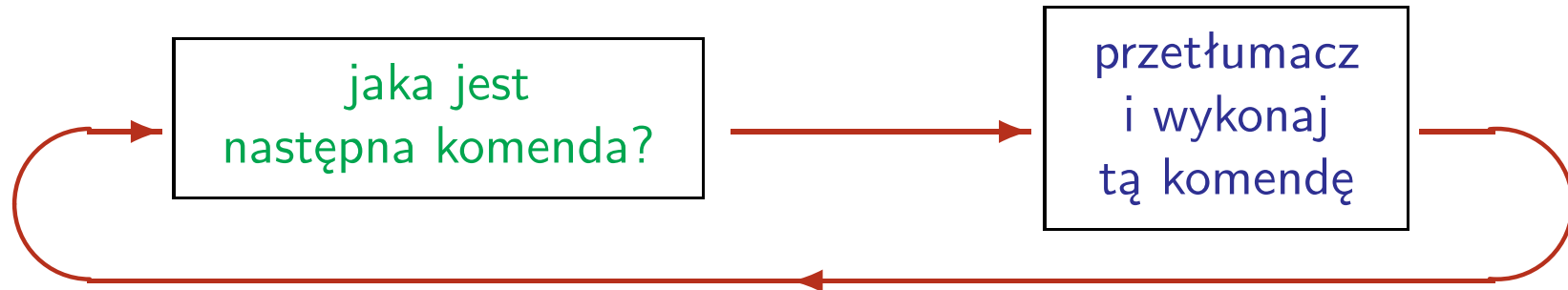

Skutek: program w języku wewnętrznym gotowy do wykonania:

Komendy wewnątrz pętli interpreter od nowa tłumaczy za każdym obrotem pętli

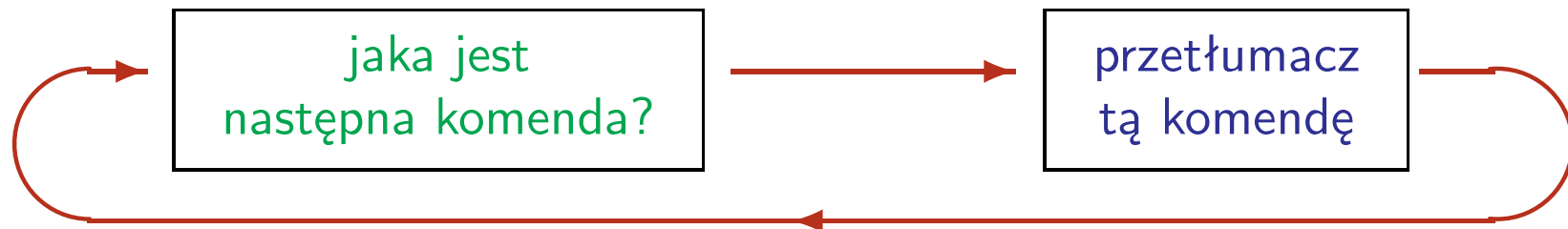
Interpretacja a kompilacja

Interpreter — superprogram wykonujący poszczególne komendy programu jedna za drugą:

Skutek: wynik obliczenia.

Kompilator — superprogram tłumaczący cały program na język wewnętrzny, przygotowujący go do wykonania:

Skutek: program w języku wewnętrznym gotowy do wykonania:

Komendy wewnątrz pętli **interpreter** od nowa tłumaczy za każdym obrotem pętli; a **kompilator** tłumaczy raz, a potem przekład tylko wielokrotnie je wykonuje.

Działanie BISONa — kompilacja

Przykład: „języczek”

$\langle \text{program} \rangle ::= \langle \text{komendy} \rangle .$

$\langle \text{komendy} \rangle ::=$ (puste)
 $\quad | \quad \langle \text{komendy} \rangle \langle \text{komenda} \rangle$

$\langle \text{komenda} \rangle ::=$
 $\quad \langle \text{zmienna} \rangle = \langle \text{zmienna} \rangle ;$
 $\quad \langle \text{zmienna} \rangle = \langle \text{zmienna} \rangle + \langle \text{zmienna} \rangle ;$
 $\quad \langle \text{zmienna} \rangle = \langle \text{zmienna} \rangle - \langle \text{zmienna} \rangle ;$
 $\quad \langle \text{zmienna} \rangle = \langle \text{liczba} \rangle ;$
 $\quad \langle \text{zmienna} \rangle = \langle \text{zmienna} \rangle + \langle \text{liczba} \rangle ;$
 $\quad \langle \text{zmienna} \rangle = \langle \text{zmienna} \rangle - \langle \text{liczba} \rangle ;$
 $\quad (\langle \text{zmienna} \rangle) \{ \langle \text{komendy} \rangle \}$ (pętla)

$\langle \text{liczba} \rangle ::= \dots$

$\langle \text{zmienna} \rangle ::= \dots$

Działanie BISONa — kompilacja

Przykład: „języczek”

$\langle \text{program} \rangle ::= \langle \text{komendy} \rangle .$

$\langle \text{komendy} \rangle ::=$ (puste)
 $\quad \mid \langle \text{komendy} \rangle \langle \text{komenda} \rangle$

$\langle \text{komenda} \rangle ::=$
 $\quad \langle \text{zmienna} \rangle = \langle \text{zmienna} \rangle ;$
 $\quad \langle \text{zmienna} \rangle = \langle \text{zmienna} \rangle + \langle \text{zmienna} \rangle ;$
 $\quad \langle \text{zmienna} \rangle = \langle \text{zmienna} \rangle - \langle \text{zmienna} \rangle ;$
 $\quad \langle \text{zmienna} \rangle = \langle \text{liczba} \rangle ;$
 $\quad \langle \text{zmienna} \rangle = \langle \text{zmienna} \rangle + \langle \text{liczba} \rangle ;$
 $\quad \langle \text{zmienna} \rangle = \langle \text{zmienna} \rangle - \langle \text{liczba} \rangle ;$
 $\quad (\langle \text{zmienna} \rangle) \{ \langle \text{komendy} \rangle \}$

$\langle \text{liczba} \rangle ::= \dots$

$\langle \text{zmienna} \rangle ::= \dots$

(pętla)

↑
 wyjaśnione dalej

Działanie BISONa — kompilacja

Pętla: $(x) \{ \dots \}$ — dopóki $x \neq 0$, wykonuj $\dots$

Działanie BISONa — kompilacja

Pętla: $(x) \{ \dots \}$ — dopóki $x \neq 0$, wykonuj $\dots$

Przykłady programów:

```
n=100; s=0;  
(n) {  
    s=s+n; n=n-1;  
}  
.
```

Działanie BISONa — kompilacja

Pętla: $(x) \{ \dots \}$ — dopóki $x \neq 0$, wykonuj $\dots$

Przykłady programów:

```
n=100; s=0;
```

```
(n) {  
    s=s+n; n=n-1;  
}
```

```
.
```

← dopóki $n \neq 0$

Działanie BISONa — kompilacja

Pętla: $(x) \{ \dots \}$ — dopóki $x \neq 0$, wykonuj $\dots$

Przykłady programów:

```
n=100; s=0;
```

```
(n) {  
    s=s+n; n=n-1;  
}
```

```
.
```

← dopóki $n \neq 0$

→ oznacza

```
n=100; s=0;
```

```
while (n!=0) {  
    s=s+n; n=n-1;  
}
```

Działanie BISONa — kompilacja

Pętla: $(x) \{ \dots \}$ — dopóki $x \neq 0$, wykonuj $\dots$

Przykłady programów:

```
n=100; s=0;
```

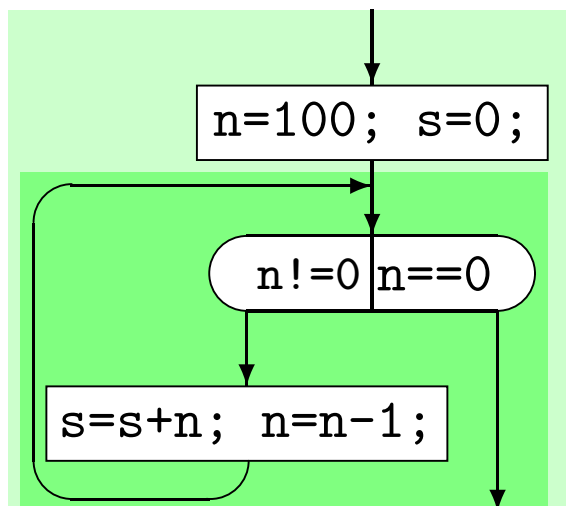
```
(n) {  
    s=s+n; n=n-1;  
}
```

dopóki $n \neq 0$

oznacza

```
n=100; s=0;
```

```
while (n!=0) {  
    s=s+n; n=n-1;  
}
```


Działanie BISONa — kompilacja

Pętla: $(x) \{ \dots \}$ — dopóki $x \neq 0$, wykonuj $\dots$

Przykłady programów:

```
n=100; s=0;
```

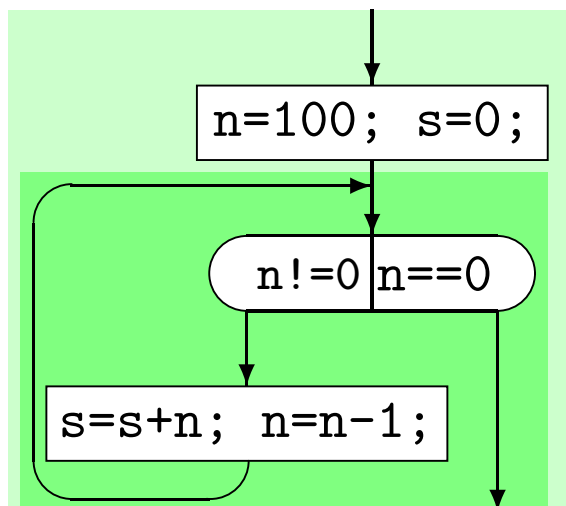
```
(n) {  
    s=s+n; n=n-1;  
}
```

← dopóki $n \neq 0$

→ oznacza

```
n=100; s=0;
```

```
while (n!=0) {  
    s=s+n; n=n-1;  
}
```


— wylicza $s = \sum_{n=1}^{100} n$

Działanie BISONa — kompilacja

```
p=2; w=10; s=1;  
(w) {  
  r=p; t=0;  
  (r) { t=t+s; r=r-1; }  
  s=t; w=w-1;  
}  
.
```

Działanie BISONa — kompilacja

```
p=2; w=10; s=1;  
(w) {  
  r=p; t=0;  
  (r) { t=t+s; r=r-1; }  
  s=t; w=w-1;  
}  
.
```

Działanie BISONa — kompilacja

```
p=2; w=10; s=1;  
(w) {  
  r=p; t=0;  
  (r) { t=t+s; r=r-1; }  
  s=t; w=w-1;  
}  
.
```

pętla
wewnętrzna

Działanie BISONa — kompilacja

```
p=2; w=10; s=1;  
(w) {  
  r=p; t=0;  
  (r) { t=t+s; r=r-1; }  
  s=t; w=w-1;  
}
```



```
p=2; w=10; s=1;  
while (w!=0) {  
  r=p; t=0;  
  while (r!=0) {  
    t=t+s; r=r-1;  
  }  
  s=t; w=w-1;  
}
```

pętla
wewnętrzna

Działanie BISONa — kompilacja

```
p=2; w=10; s=1;
```

```
(w) {
```

```
  r=p; t=0;
```

```
  (r) { t=t+s; r=r-1; }
```

```
  s=t; w=w-1;
```

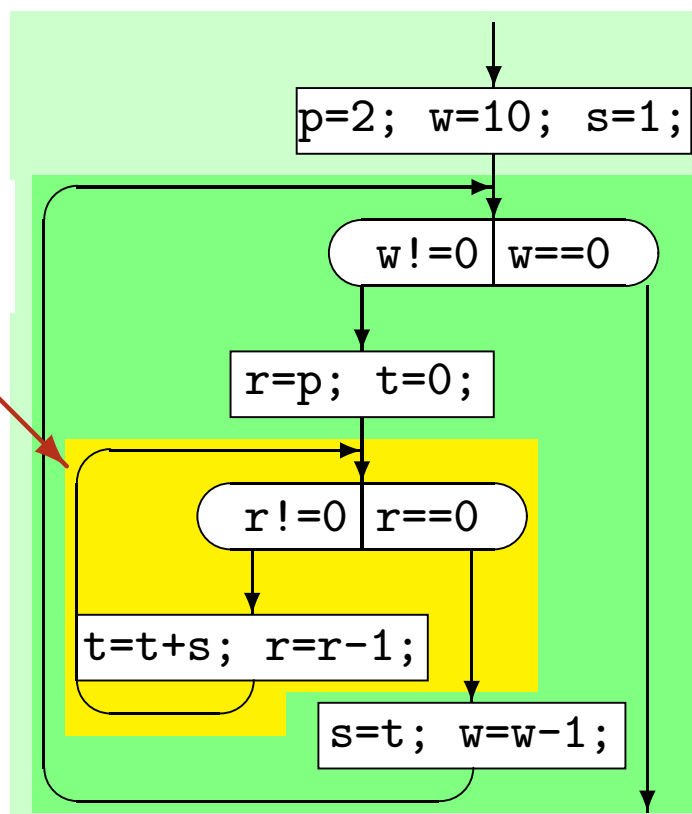
```
}
```

```
.
```

oznacza

```
p=2; w=10; s=1;
while (w!=0) {
  r=p; t=0;
  while (r!=0) {
    t=t+s; r=r-1;
  }
  s=t; w=w-1;
}
```

pętla
wewnętrzna

Działanie BISONa — kompilacja

```
p=2; w=10; s=1;
```

```
(w) {
```

```
  r=p; t=0;
```

```
  (r) { t=t+s; r=r-1; }
```

```
  s=t; w=w-1;
```

```
}
```

```
.
```

oznacza

```
p=2; w=10; s=1;
```

```
while (w!=0) {
```

```
  r=p; t=0;
```

```
  while (r!=0) {
```

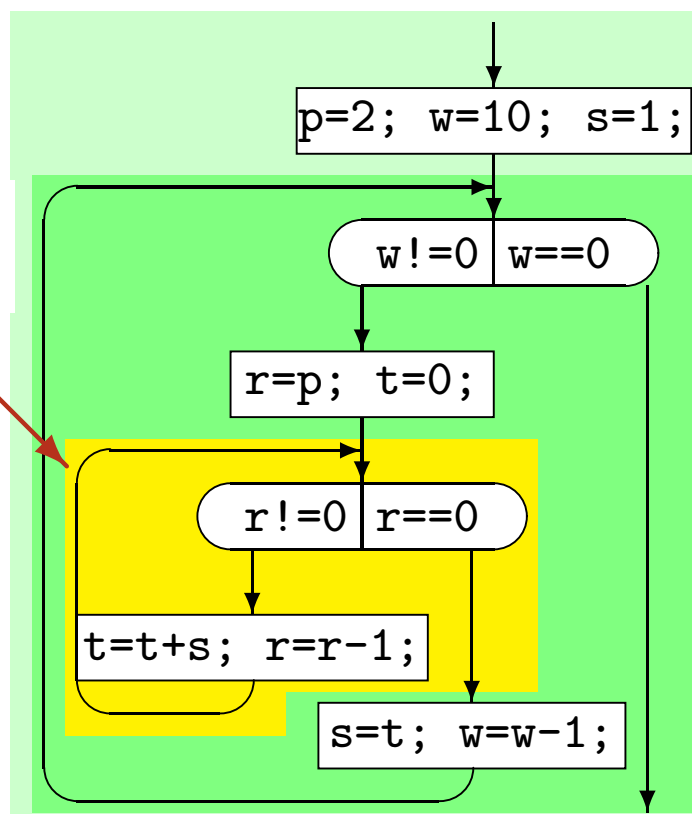
```
    t=t+s; r=r-1;
```

```
  }
```

```
  s=t; w=w-1;
```

```
}
```

pętla
wewnętrzna

— wylicza $s = 2^{10}$

Działanie BISONa — kompilacja

Jak przetwarzać?

Działanie BISONa — kompilacja

Jak przetwarzać?

kompil.y

Gramatyka języczka

+

fcje na atrybutach

Działanie BISONa — kompilacja

Jak przetwarzać?

kompil.y

Gramatyka języczka

+

fcje na atrybutach

bison
→

kompil.tab.c

program w C

Działanie BISONa — kompilacja

Jak przetwarzać?

Działanie BISONa — kompilacja

Jak przetwarzać?

prog1 $\xrightarrow{\text{a.out}}$ przeklad

Działanie BISONa — kompilacja

Jak przetwarzać?

prog1 $\xrightarrow{\text{a.out}}$ przeklad

prog2 $\xrightarrow{\text{a.out}}$ przeklad

Działanie BISONa — kompilacja

Jak przetwarzać?

prog1 $\xrightarrow{\text{a.out}}$ **przeklad**

prog2 $\xrightarrow{\text{a.out}}$ **przeklad**

Te **przeklady** to już gotowe programy w języku „wewnętrzny”, gotowe do wykonania przy pomocy symulatora języka „wewnętrznego”.

Działanie BISONa — kompilacja

Jak przetwarzać?

prog1 $\xrightarrow{\text{a.out}}$ przeklad

prog2 $\xrightarrow{\text{a.out}}$ przeklad

Te **przeklady** to już gotowe programy w języku „wewnętrzny”, gotowe do wykonania przy pomocy symulatora języka „wewnętrznego”.

Jak napisać funkcje na atrybutach?

Działanie BISONa — kompilacja

Przykład: „języczek”

$\langle \text{program} \rangle ::= \langle \text{komendy} \rangle .$

$\langle \text{komendy} \rangle ::=$
                   | $\langle \text{komendy} \rangle \langle \text{komenda} \rangle$

$\langle \text{komenda} \rangle ::=$
                   | $\langle \text{zmienna} \rangle = \langle \text{zmienna} \rangle ;$
                   | $\langle \text{zmienna} \rangle = \langle \text{zmienna} \rangle + \langle \text{zmienna} \rangle ;$
                   | $\langle \text{zmienna} \rangle = \langle \text{zmienna} \rangle - \langle \text{zmienna} \rangle ;$
                   | $\langle \text{zmienna} \rangle = \langle \text{liczba} \rangle ;$
                   | $\langle \text{zmienna} \rangle = \langle \text{zmienna} \rangle + \langle \text{liczba} \rangle ;$
                   | $\langle \text{zmienna} \rangle = \langle \text{zmienna} \rangle - \langle \text{liczba} \rangle ;$
                   | $(\langle \text{zmienna} \rangle) \{ \langle \text{komendy} \rangle \}$

$\langle \text{liczba} \rangle ::= \dots$

$\langle \text{zmienna} \rangle ::= \dots$

Działanie BISONa — kompilacja

Przykład: „języczek”

$\langle \text{program} \rangle ::= \langle \text{komendy} \rangle .$

$\langle \text{komendy} \rangle ::=$
 $\quad | \quad \langle \text{komendy} \rangle \langle \text{komenda} \rangle$

$\langle \text{komenda} \rangle ::=$
 $\quad \langle \text{zmienna} \rangle = \langle \text{zmienna} \rangle ;$
 $\quad \langle \text{zmienna} \rangle = \langle \text{zmienna} \rangle + \langle \text{zmienna} \rangle ;$
 $\quad \langle \text{zmienna} \rangle = \langle \text{zmienna} \rangle - \langle \text{zmienna} \rangle ;$
 $\quad \langle \text{zmienna} \rangle = \langle \text{liczba} \rangle ;$
 $\quad \langle \text{zmienna} \rangle = \langle \text{zmienna} \rangle + \langle \text{liczba} \rangle ;$
 $\quad \langle \text{zmienna} \rangle = \langle \text{zmienna} \rangle - \langle \text{liczba} \rangle ;$
 $\quad (\langle \text{zmienna} \rangle) \{ \langle \text{komendy} \rangle \}$

$\langle \text{liczba} \rangle ::= \dots$

$\langle \text{zmienna} \rangle ::= \dots$

Do produkcji gramatycznych należy dopisać:

- atrybuty

Działanie BISONa — kompilacja

Przykład: „języczek”

$\langle \text{program} \rangle ::= \langle \text{komendy} \rangle .$

$\langle \text{komendy} \rangle ::=$
                   | $\langle \text{komendy} \rangle \langle \text{komenda} \rangle$

$\langle \text{komenda} \rangle ::=$
                   | $\langle \text{zmienna} \rangle = \langle \text{zmienna} \rangle ;$
                   | $\langle \text{zmienna} \rangle = \langle \text{zmienna} \rangle + \langle \text{zmienna} \rangle ;$
                   | $\langle \text{zmienna} \rangle = \langle \text{zmienna} \rangle - \langle \text{zmienna} \rangle ;$
                   | $\langle \text{zmienna} \rangle = \langle \text{liczba} \rangle ;$
                   | $\langle \text{zmienna} \rangle = \langle \text{zmienna} \rangle + \langle \text{liczba} \rangle ;$
                   | $\langle \text{zmienna} \rangle = \langle \text{zmienna} \rangle - \langle \text{liczba} \rangle ;$
                   | $(\langle \text{zmienna} \rangle) \{ \langle \text{komendy} \rangle \}$

$\langle \text{liczba} \rangle ::= \dots$

$\langle \text{zmienna} \rangle ::= \dots$

Do produkcji gramatycznych należy dopisać:

- atrybuty,
- funkcje działające na tych atrybutach.

Działanie BISONa — kompilacja

Co wyrażają atrybuty?

Działanie BISONa — kompilacja

Co wyrażają atrybuty? {

- dla cyfry i liczby: wartość;

Działanie BISONa — kompilacja

- Co wyrażają atrybuty?
- dla cyfry i liczby: wartość;
  - dla zmiennej: adres zmiennej;

Działanie BISONa — kompilacja

- Co wyrażają atrybuty?
- dla cyfry i liczby: wartość;
  - dla zmiennej: adres zmiennej;
  - dla komendy: liczba komórek przekładu.

Działanie BISONa — kompilacja

Co wyrażają atrybuty? {

- dla cyfry i liczby: wartość;
- dla zmiennej: adres zmiennej;
- dla komendy: liczba komórek przekładu.

Przykłady:

komenda: zmienna '=' zmienna ';' ;

Działanie BISONa — kompilacja

Co wyrażają atrybuty? {

- dla cyfry i liczby: wartość;
- dla zmiennej: adres zmiennej;
- dla komendy: liczba komórek przekładu.

Przykłady:

komenda: zmienna '=' zmienna ';' ;

spacja
↓
{napisać „loada” , \$3
napisać „store” , \$1
\$\$ = 2; }

Działanie BISONa — kompilacja

Co wyrażają atrybuty? {

- dla cyfry i liczby: wartość;
- dla zmiennej: adres zmiennej;
- dla komendy: liczba komórek przekładu.

Przykłady:

komenda: zmienna '=' zmienna ';' ;

spacja
↓
{napisać „loada” , \$3
napisać „store” , \$1
\$\$ = 2; }

| zmienna '=' zmienna '+' zmienna ';' ;

Działanie BISONa — kompilacja

Co wyrażają atrybuty? {

- dla cyfry i liczby: wartość;
- dla zmiennej: adres zmiennej;
- dla komendy: liczba komórek przekładu.

Przykłady:

komenda: zmienna '=' zmienna ';' ;

spacja
↓
{napisać „loada ” , \$3
napisać „store ” , \$1
\$\$ = 2; }

| zmienna '=' zmienna '+' zmienna ';' ; {napisać „loada ” , \$3
napisać „add ” , \$5
napisać „store ” , \$1
\$\$ = 3; }

Działanie BISONa — kompilacja

Co wyrażają atrybuty? {

- dla cyfry i liczby: wartość;
- dla zmiennej: adres zmiennej;
- dla komendy: liczba komórek przekładu.

Przykłady:

komenda: zmienna '=' zmienna ';' ;

spacja
↓
{napisać „loada ” , \$3
napisać „store ” , \$1
\$\$ = 2; }

| zmienna '=' zmienna '+' zmienna ';' ; {napisać „loada ” , \$3
napisać „add ” , \$5
napisać „store ” , \$1
\$\$ = 3; }

| zmienna '=' zmienna '+' liczba ';' ;

Działanie BISONa — kompilacja

Co wyrażają atrybuty? {

- dla cyfry i liczby: wartość;
- dla zmiennej: adres zmiennej;
- dla komendy: liczba komórek przekładu.

Przykłady:

komenda: zmienna '=' zmienna ';' ;

{napisać „loada” , \$3
napisać „store” , \$1
\$\$ = 2; }

spacja

| zmienna '=' zmienna '+' zmienna ';' ;

{napisać „loada” , \$3
napisać „add” , \$5
napisać „store” , \$1
\$\$ = 3; }

| zmienna '=' zmienna '+' liczba ';' ;

{napisać „loadn” , \$5
napisać „add” , \$3
napisać „store” , \$1
\$\$ = 3; }

Działanie BISONa — kompilacja

Co wyrażają atrybuty? {

- dla cyfry i liczby: wartość;
- dla zmiennej: adres zmiennej;
- dla komendy: liczba komórek przekładu.

Przykłady:

komenda: zmienna '=' zmienna ';' ;

{napisać „loada ” , \$3
napisać „store ” , \$1
\$\$ = 2; }

spacja

| zmienna '=' zmienna '+' zmienna ';' ;

{napisać „loada ” , \$3
napisać „add ” , \$5
napisać „store ” , \$1
\$\$ = 3; }

| zmienna '=' zmienna '+' liczba ';' ;

{napisać „loadn ” , \$5
napisać „add ” , \$3
napisać „store ” , \$1
\$\$ = 3; }